

**Střední škola a Základní škola
Lipník nad Bečvou, Osecká 301**

Společně se učit – společně žít

Sborník metodických materiálů

*Dotační program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin
a multikulturní výchovy v roce 2014 (č.j. MŠMT – 33220/2013)
Projekt - Číslo rozhodnutí : MŠMT – 4517/2014*

4.díl „ Vietnam „



Realizace projektu byly podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2014“.

OBSAH

Název aktivity	strana
Vietnam – Hodnocení projektového dne	3
Vietnam – Projektový den v přípravné třídě	4
Vietnam - Projektový den v 6.r + SPCHU	6
Vietnam - Projektový den v 7.r	17
Vietnam - Projektový den v 8.r	23
Vietnam - Projektový den v 9.r	31
Vietnam - Projektový den SŠ praktické	40

HODNOCENÍ PROJEKTOVÉHO DNE

7. listopadu 2014 proběhl na naší škole další projektový den v rámci multikulturního projektu:

„Společně se učit – společně žít“ tentokrát na téma **„Vietnam“**.

Pro děti a žáky školy byly připraveny zajímavé aktivity, při kterých se blíže seznámili s životem dětí ve Vietnamu, jejich tradicemi, zájmy a hrami, písničkami i rodinným životem, tolik odlišným od našeho. Děti přípravné třídy a žáci 1. stupně si poslechli vietnamské písničky, při kterých si i zatancovali a zhlédli krátký přírodovědný film. Děti z přípravy si vyrobily typický vietnamský klobouk, mladší žáci keramickou misku na rýži, přečetli si vietnamskou pohádku a kreslili vietnamské děti i zvířátka. Žáci 2. stupně se seznámili s vietnamskou kulturou prostřednictvím videí a interaktivní tabule. Také si přečetli vietnamské báje a pohádky. Šestáci si vyrobili vietnamského papírového draka, v sedmé třídě pracovali na obraze čínského draka vysypáváním ploch barevnou rýží. V osmé třídě stříhali a lepili draka přátelství z obrysů svých dlaní. Deváťáci z provázků splétali náramky přátelství. Studenti střední školy upekli vietnamský banánový koláč, který všem velmi chutnal.

Vhodným doplněním celého dne byla beseda o etiketě v různých zemích světa.

V průběhu projektového dne děti se zájmem sledovaly výklad, prezentace, ale také se aktivně zapojili do hraní scének, tance i tvoření. Nenásilnou formou tak získali povědomí o minoritě, se kterou se stále více setkáváme i v našem městě.

Zapsala: Mgr. Hana Odstrčilová

VIETNAM

Projektový den v přípravné třídě (věková kategorie 5-6 let

Cíl projektového dne: seznámit se s životem dětí ve Vietnamu, jejich zábavou a hračkami, tradičním oděvem a pohádkami.

Plán dne:

1 .hodina: pustíme písničku vietnamské holčičky a poslechneme si ji

<https://www.youtube.com/watch?v=V2ZHjU3R0NI&list=PLE853D8C3B696ACB8>

písničku pustíme ještě jednou a společně s dívenkou si zatančíme.

Následuje rozhovor o tom, kdo ta dívenka asi je?, jestli se nám líbí, jestli bychom s ní chtěli kamarádit, jestli hezky zpívá a jestli jsme jí rozuměli, poté učitel položí otázku, jestli se někdo potkal s podobnými dětmi, kde?, a proč tady žijí /lepší podmínky pro vzdělání, vzdělání je pro Vietnamce nejdůležitější hodnotou a pro své děti jsou schopni žít velmi skromně, aby jim ho dopřáli/.

Učitel pak vysvětlí, že dívenka žije ve Vietnamu, představí krátce tuto zemi.

/Zvláštností stolování ve východní Asii je to, že místo příborů používají lidé k jídlu hůlky. Jí hodně rýže a pijí hlavně čaj, často zelený. Rýže se pěstuje na velkých polích, v některých oblastech jsou tato pole stupňovitá. K pěstování rýže je třeba hodně vody.

V Asii žije medvídek panda, který je však dnes již ohrožen vyhynutím. Má rád bambus, proto se mu někdy říká „bambusový medvídek“. / <http://www.kpbs.org/tv/panda-tes/> /.

Poté učitel položí otázku, jestli se někdo potkal s podobnými dětmi, kde?, a proč tady žijí /lepší podmínky pro vzdělání, vzdělání je pro Vietnamce nejdůležitější hodnotou a pro své děti jsou schopni žít velmi skromně, aby jim ho dopřáli/.

2. hodina: poznali jsme vietnamskou zpěvačku a nyní se podíváme na to, jak se ve Vietnamu oblékají při svátečních příležitostech, uvidíme prostředí, ve kterém žijí a když budete velmi pozorní, uvidíte i vietnamského draka, který je ochraňuje / kamenný / a chrám, kam se Vietnamci chodí modlit ke svým bohům.

<https://www.youtube.com/watch?v=LjuNB23gTiU&index=7&list=PLE853D8C3B696ACB8>

3. hodina: Zatím jsme poznali slavnostní oděv Vietnamců, teď se seznámíme s oděvem pracovním. Ten tvoří obyčejná dlouhá košile a kalhoty/ učitel vyvěsí obrázky – příloha1/. Na hlavě nosí Vietnamci typický klobouk, který si teď vyrobíme.

Vietnamský kónický klobouk (non) se vyrábí z vyliisovaných stébel bambusu nebo z palmového listí. Tento klobouk má, jako mnoho tradičních předmětů denní potřeby, široké využití.

SLOUŽÍ JAKO:

- Součást oděvu prostých vietnamských lidí (pokrývka hlavy),
- ochrana před deštěm (deštník),
- ochrana před sluncem (slunečník),
- v případě velkého horka k ovívání (vějíř),
- k nošení nákupu z tržiště, např. rýže nebo ryb (taška).

POMŮCKY K VÝROBĚ KLOBOUKU:

Tvrdý bílý papír (výkres), voskovky nebo vodové barvy, lepidlo příp. lepicí páska, krepový papír, sešívačka

POSTUP PŘI VÝROBĚ KLOBOUKU:

Vietnamský klobouk vyrobíme z tvrdého bílého papíru. Vystříhneme kruh zhruba o poloměru 25cm a v něm vystříhneme kruhovou výseč ke středovému úhlu 90°. Tužkou vyznačíme od středu 8 paprsků, kterými rozdělíme klobouk na 9 stejných úseků. Tuto část předem připraví pedagog. Starší děti ji mohou provádět samostatně.

Děti vybarví voskovkami naznačené úseky, kdy střídají 2 barvy (např. žlutou a hnědou).

Potom děti kruh stočí (případně za pomoci kamaráda nebo pedagoga) do kónického tvaru a lepidlem nebo lepicí páskou spojí dva okraje výseče.

VIETNAM

Projektový den pro žáky 6. ročník + SPCH (věková kategorie 11-12 let)

Cíl projektového dne: seznámit se s životem dětí ve Vietnamu, jejich zábavou a hračkami, tradicemi, tradičním oděvem a pohádkami. Vyrobit hračku draka.

Plán dne:

1 .hodina: Seznámíme se s tradicemi a způsobem života dětí ve Vietnamu/ motivační obrázek připevníme na tabuli/.

Svátek vietnamských dětí Tet trung thu

Vietnamské děti neslaví svůj svátek 1. června jako děti české, ale až na podzim, za úplňku 15. dne 8. měsíce dle lunárního kalendáře. V tento den, kdy je měsíc nejkulatější a nejjasnější, oslavovali kdysi lidé ve Vietnamu sklizeň, předpovídali příští úrodu a obětovali dárky předkům a nejrozličnějším božstvům.

Dnes tento Svátek uprostřed podzimu patří hlavně dětem. Traduje se, že zvolené datum souvisí s odpočinkem po sklizni, kdy měli rodiče více času se dětem věnovat. Kořeny svátku, jeho tradiční prvky a atmosféru v české kotlině si pojďme přiblížit následujícími řádky a obrázky.

Sváteční pochoutky

Během svátku dětí se Vietnamci obdarovávají různými druhy sladkostí, zejména pak "koláčky Středu podzimu" – bánh Trung thu. Koláčky nejčastěji hranaté nebo kulaté (čtverce symbolizují zemi podle staré čínské představy, kulatost zase měsíc a jednotu rodiny), velikosti asi kávového podšálku, mohou být různě barevné, sladké, měkké, hutné, vydatné a lahodné. Existuje nespočet receptů pro jejich přípravu. Co však všechny druhy spojuje, je fantastická směs chutí, které cizince přinejmenším zarazí – málokdo čeká, že v bílé nebo zlatavé buchetce objeví extrémně tučné maso smíchané se sladkým ovocem, zázvorem a cukrem.

První koláčky Trung thu byly údajně vyrobeny Číňany žijícími v okolí čtvrti Cho Lon v Saigonu, dnešním Ho Či Minově Městě. Někteří zkušení pekaři je ještě dnes plní tradičními čínskými sušenými klobáskami, opečeným vepřovým masem, kousky ryb a náplň míchají s léčivým kořením a zázvorem. Někteří výrobci do koláčků přidávají zase kokos a kokosové mléko, hlízy sladkých brambor, lotosová semínka, durián, sojové boby nebo burské oříšky. Koláčky v severním Vietnamu jsou podobně sladké, leč méně tučné, a výrobci je koření citrónovými listy a kůrou z mandarinek a grapefruitů. V dnešní době mají koláčky Středu podzimu i své moderní varianty: dietní, sýrové, čokoládové či zmrzlinové. V příznivém počasí vydrží chutné i dva týdny, takže Vietnamci v Čechách si je často objednávají ve velkém množství přímo z Vietnamu.

Přečteme si pohádku, která o svátku podzimu vypravuje:

Příběhy o lampiónech a lvím tanci

Svátek středu podzimu spojuje několik vietnamských legend. Podle jedné z nich zorganizoval kdysi dávno jeden z čínských králů ve Svátek středu podzimu noční lampiónový festival a tomu, kdo vytvoří nejkrásnější lampičku, slíbil bohatou odměnu. Obdržel lampióny ze všech koutů země, roztočivých tvarů, barev a velikosti, ale nebyl spokojen. V ten čas se chudému, ale ušlechtilému muži jménem Lu Duc zjevil duch, který mu poradil, jak vytvořit nejkrásnější lampión: "Použij bambusové tyčky, bambusová vlákna, barevný papír a vytvoř šestiúhelník. Umístí do něj svíčku a její teplo bude otáčet osou lampiónu a všechna zvířata a lidé nakreslení na lampiónu se budou také otáčet." Poté duch zmizel. Lu Duc sestrojil lampión přesně podle jeho rady a král byl výsledkem vskutku nadšený. Dnes tedy děti i dospělí zapalují večer o svátku Trung thu lampióny a předhánějí se, kdo bude mít nejoriginálnější. Oblíbenými ozdobnými doplňky Trung thu jsou také nejružnější mávátko na principu větrného mlýnu, které se ve větru otáčejí, či jiná podobná z barevného papíru nebo celofánu, která děti drží na klacíku.

Podle další z populárních legend spojených se svátkem dětí žil byl kdysi dávno v lesích dřevorubec. Během noci Středu podzimu uviděl velkého lva, jak si hraje s měsícem odrážejícím se v hladině potoka. Lev skákal do potůčku, aby chytil měsíc, ale ten pokaždé zmizel. Lev se proto rozzuřil a běžel si svůj hněv vylít na obyvatele blízké vesnice. Jakmile dřevorubec slyšel vesničany volat o pomoc, v tu ránu usekl větev, udělal z ní palici a spěchal jim na pomoc. Když po dlouhém a vyčerpávajícím zápase dřevorubec lva přemohl, vděční rolníci uchvácení dřevorubcovou statečností prosili, aby jim celý boj se lvem předvedl ještě jednou. Od té doby, vždy během noci Středu podzimu, tancují lidé lví tanec (mua su tu), který představuje urputný zápas lva a dřevorubce. V současnosti je lví tanec oblíbenou součástí mnohých asijských oslav, nejen svátku dětí. Tanečníci jsou často mladí chlapci zběhlí v bojovém umění, kteří v pestrobarevných kostýmech předvádějí atraktivní podívanou.

Kromě lvích tanců a lampiónů připravují vietnamské děti na den oslav i různá pěvecká a taneční vystoupení. Také vietnamská komunita u nás organizuje každoročně pro své nejmladší členy velké oslavy, kde děti předvádí nacvičené tanečky a zpívají. Vzhledem k tomu, že dětský den je na začátku školního roku, bývají během něj i odměňováni nejlepší žáci a studenti minulého roku. K zábavě patří rovněž oblíbený kolotoč nebo autodrom, na pražské Sapě obvykle v tento den vyroste celá pouť.

Část oslav uvidíte i v následující ukázce. Nepřehlédněte oděv, který k slavnostem patří.

<https://www.youtube.com/watch?v=LjuNB23gTiU&index=7&list=PLE853D8C3B696ACB8>

2. hodina: Etiketa – pravidla chování

V neformálním uskupení je dětem přednesena pohádka s důrazem na části příběhu, ve kterých jsou popsány Willyho nedorozumění s vietnamským obyvatelstvem. Po krátkém zopakování důležitých bodů pohádky žáci samostatně odhalí dané projevy vietnamské mentality, které jsme jim poté představily, protože mnohdy jsou samy o sobě náročné. Vysvětlené jevy, které se v pohádce promítaly, doplníme o několik dalších. Pokud to bude možné, vyzkoušíme je.

Pohádka k aktivitě Cesta Willyho Foga do Vietnamu

Willy Fog stanul na hranicích Vietnamu a Číny. Teď zbývá dojít ke králi pro kouzelné vietnamské žezlo. Po dlouhé cestě byl však špinavý, ale nevadilo mu to a pokračoval v cestě. Obyvatelé Vietnamu se na něj ovšem ošklivě dívali. Nic si z toho nedělal a šel dál. Procházel kolem tržnice hlavního města Hanoje, když v tom najednou ucítil vůni čerstvých ryb. Dostal najednou veliký hlad a vydal se ke stánku s jablky. Slušně poprosil prodavače, jestli by nemohl jedno dostat a přitom se mu díval upřeně do očí. To prodavače naštvalo a odmítl mu jablko dát. To je divné, pomyslel si Fog, nevěděl o ničem, co by udělal špatně. Nemeškal však a pokračoval za svým cílem. Jenže v tom narazil na svoji vietnamskou kamarádku, se kterou se seznámil před rokem na jednom výletě. Dívka se jmenovala San a okamžitě se ho začala vyptávat na rodinu a na Willyho nemocného bratříčka. Proč je ta San tak upovídaná, když ji Willy upozornil, že spěchá, pomyslel si. Musel ji tedy přerušit, rozloučil se a pospíchal zase dál. Při procházení mezi obchodníky narazil na stánek s drahými látkami. Při prohlížení látek si všiml dlouhého nehtu na prodavačově malíčku. Co to asi znamená? Byl sice moc zvědavý, ale nechtěl se již dál ptát. Slunce hodně pálilo a unavený Fog si kýchnul. Hledal po kapsách kapesník, aby se mohl vysmrkat. Když smrkal, všimnul si, jak na něj lidé okolo udiveně koukají a povídají si o něm. Musel však spěchat ke králi, aby stihl z Vietnamu odjet před západem slunce. Po třech hodinách konečně stál před královským palácem, kde na něj čekal vládce se žezlem. Willy slušně pozdravil a natáhl po žezlu ruku. To však krále velice rozzlobilo a nechtěl Fogovi žezlo dát. William Fog musel v paláci zůstat po další dva dny, než se vydal na zpáteční cestu, protože ho král učil slušným vietnamským mravům.

Teoretický základ

Níže zmiňujeme vybrané jevy, projevy typické pro příslušníky vietnamské národnosti. Jedná se především o zvyklosti, které jsou či nejsou považovány za slušné, a se kterými je dobré být obeznámen. Do pohádky jsou začleněny pouze vybrané zvyklosti, konkrétně prvních šest:

oblékání, pohled do očí, dlouhý nehet, použití kapesníku, stisknutí ruky, podání předmětu. Pro lepší přiblížení a pochopení mravů zde uvádíme jiné důležité zvyklosti vietnamské kultury, které s trochou fantazie lze dál začlenit do pohádky (viz Druhá část teoretického základu).

Oblékání

Je slušné ve Vietnamu chodit čistě oblečený. Vietnamci velice dbají na hygienu těla. Ženy zde téměř nenosí sukně. I národní kroj se skládá z tuniky a volných kalhot.

Pohled do očí

Přímý pohled je nezdvořilý a neslušný, vyjadřuje nadřazenost.

Konverzace

Nezbytnou součástí konverzace po úvodním pozdravu je téma rodina, rodinné zázemí, zdravotní stav přátel a příbuzných. Obecně platí, že v rozhovoru je nutno se vyhnout otevřenému střetu názorů. Hádky jim jsou velice nepříjemné.

Dlouhý nehet

Je to zvyk typický pro určitou skupinu vietnamských obchodníků, kteří si dlouhý nehet nechávají narůst na jednom nebo na obou malíčkách do délky několika centimetrů, což v evropském prostředí působí poněkud netradičně. Měli bychom ale vědět, že v asijském prostředí takto dávali učenci a bohatí obchodníci najevo, že nepotřebují fyzicky pracovat, jednalo se tedy o symbol společenského zařazení.

Použití kapesníku

Smrkání do kapesníku je na veřejnosti neslušné a směšné.

Stisknutí ruky

Podání pravé ruky je provázený i stiskem levé ruky: buď se drží v obou dlaních ruka druhé osoby, nebo se podají obě ruce navzájem, což symbolizuje vzájemnou úctu, naproti tomu podání pouze jedné ruky může být považováno za výraz neúcty. Podání předmětu Podává se oběma rukama a je slušné ho přijmout taktéž oběma. Vyjadřuje se tím úcta k protějšku.

Druhá část teoretického základu

Noha přes nohu, hlazení po vlasech

Noha přehozená přes nohu může být vnímána jako projev nadřazenosti, zejména když špička nohy směřuje směrem k partnerovi. Podobně hlazení po vlasech a dotek hlavy jsou obecně považovány za ponižující. U dětí toto privilegium náleží pouze rodičům, od učitelky toto, z našeho hlediska, pozitivně míněné gesto může být vnímáno jako projev opovržení dítětem.

Dotyky na veřejnosti

Mezi přáteli jsou dotyky a objetí zcela běžná, na rozdíl od našeho vnímání je pro Vietnamce líbání na veřejnosti nepřipustné.

Ztráta tváře

Ve vietnamské komunikaci se nesetkáme se záporem, což souvisí s tím, že v důsledku vlivu konfucianismu a buddhismu zde platí, že nesouhlasit s názorem jiné osoby je nezdvořilé. Na přímou otázku, po níž by měla následovat záporná odpověď, následuje vyhýbavá reakce typu: "musím si to ještě promyslet", "myslíte, že je to tak opravdu?" apod.

Také se v komunikaci používá mnoho zdvořilostních obrátů, abychom ukázali vypravěči, že ho posloucháme.

S tím vším souvisí tzv. ztráta tváře. To je situace, kdy člověk ztrácí svůj obdiv a prestiž, u ostatních, např. když je ponížen. Je lépe tedy problémy řešit mezi čtyřma očima, nikoliv před svědky. Považuje se za nemístné někoho veřejně upozornit na jeho chybu, i když oprávněně. Takové chování je bezohledné a může způsobit "ztrátu tváře" toho, kdo takto jedná. Ztratit tvář můžeme také, když se přestaneme ovládat a začneme třeba křičet.

Úsměv

Vietnamci se často usmívají, smějí se i nahlas, i v situacích, ve kterých nám připadá, že úsměv není na místě. Na Dálném východě může smích značit stejně jako u nás radost, vtip, veselí. Může ovšem vyjadřovat i postoj posluchače, který něčemu nerozumí, nebo rozpaky. Úsměv provází někdy i zprávy o velmi nepříjemných událostech, smutku, nemoci, což vychází z požadavku slušného chování nezatěžovat svým trápením.

Pokrmý

Přípravě jídla věnují velké množství času. Součástí pohoštění je zelený čaj a zákusek. Nepřejí si dobrou chuť, místo toho nejmladší pobídne starší, aby si začali nabírat. Základem pokrmů je rýže, dále maso, ryby, těstoviny, zeleninové přílohy, kandované ovoce a v neposlední řadě polévky, které jsou důležitou součástí potravy, neboť doplňují potřebné tekutiny i minerály a soli, které tělo v tropickém podnebí ztrácí pocením. Proto se polévka konzumuje na závěr jídla. To, že hostům jídlo chutná, dávají najevo mlaskáním a tím, že potřísni ubrus; drobký jídla klidně mohou být i kolem na zemi, nejedná se o společenský prohřešek, spíše naopak. Považuje se za slušné nechat po jídle několik soust rýže v misce na důkaz toho, že jste sytí: pokud host vyjímá misku do posledního zrnka, znamená to, že má ještě hlad a hostitel mu musí předložit další chod nebo alespoň další misku rýže.

3. hodina: Ale dnešní mládež ve Vietnamu se baví stejně jako vy / pustíme si písničku /

<https://www.youtube.com/watch?v=VkZXqnWneAA&index=6&list=PLE853D8C3B696ACB8>

/Pokud bude dostatek času, můžeme přečíst i další vietnamskou legendu

Legenda o melounu

Bylo nebylo, šestý syn krále Hung Vuong V. Mai An Tiem neuposlechl rozkazy svého otce a byl vyhoštěn z království na opuštěný ostrov. Princ si sám musel postavit stan, studnu pro vodu a pro jídlo lovil ryby a divokou zvěř. Jednoho dne našel zvláštní ovoce zelené barvy, kulaté a velké jako míč. Rozpůlil si záhadné ovoce. Zjistil, že vnitřek je červený. Neopovážil se ji ochutnat, bál se, že by bylo otrávené.

Uběhlo několik týdnů a přišla vedra. Bylo takové horko, až všechny rostliny zvadly a studna vyschla. An Tiem byl tak unavený a žíznivý, že musel nové ovoce ochutnat. Nevěřil svému jazyku, ovoce mu moc chutnalo a zahnilo žízeň. Pokusil se je pěstovat okolo domu. Brzy byl celý ostrov obklopen zelenými plody. An Tiem vytesal své jméno a název ostrova na ovoce a hodil je do moře. Později, rybáři našli ovoce plovoucí na hladině oceánu. Zpráva o záhadném ovoci se rychle dostala na pevninu a obchodníci se snažili zjistit jeho původ a najít místo, kde ho pěstují. Opuštěný ostrov se tak změnil v rušné místo. Ostrov se zanedlouho naplnil lidmi, někteří se tu usadili. Tato zpráva došla i ke králi.

Král byl velmi pyšný na svého syna, který dokázal sám překonat všechny obtíže a nebezpečí. An Tiem byl povolán, přivezl s sebou ovoce, nabídl je svému otci. Král mu pak přenechal korunu a Mai An Tiem se tak stal králem.

Od té doby je ovoce známo jako meloun (đuá háu) a je symbolem štěstí. Lidé si ho často na nový rok darují svým blízkým a přátelům./

4. hodina: Drakem jsme začínali, drakem i skončíme. Vytvoříme hračku draka, kterou mají vietnamské děti velmi rády.

Vietnamský drak

Pokud máte rádi asijskou kulturu, pak tento článek bude právě pro vás. Jestli víte, jak vypadají vietnamské oslavy, nemůžete zapomenout na draka, který obvykle krásně vlaje ve větru. A jednoho takového si teď vyrobíme.

BUDEME POTŘEBOVAT:

Červený a žlutý papír

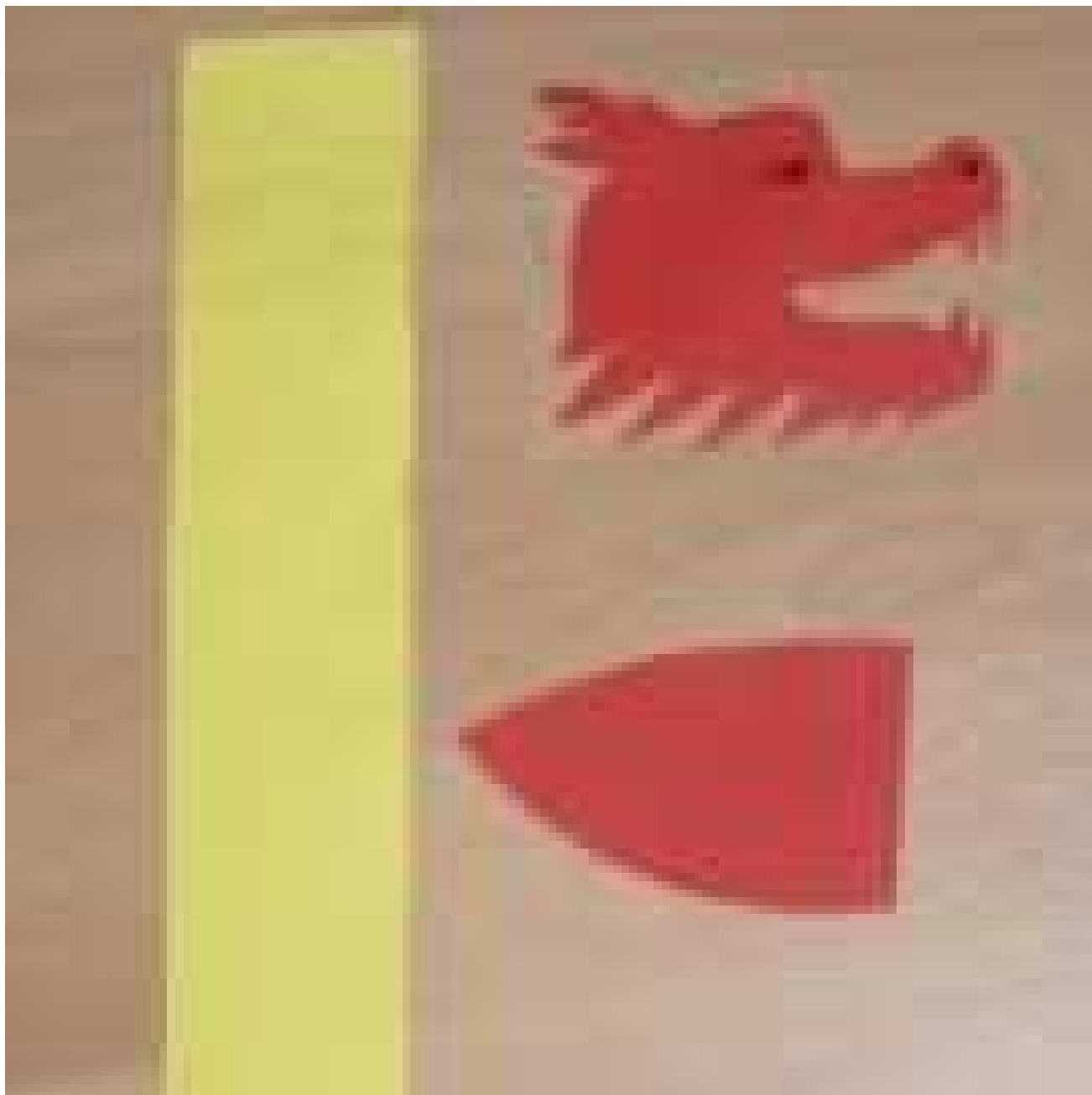
Špejle

Lepidlo

Lepicí pásku

Nůžky

Tužku



POSTUP:

1. Nejdříve si na červený papír nakreslíme hlavu a ocas draka. A vystříhneme. Podle šířky ocasu si odstříhneme ze žlutého papíru pruh, tak aby byl stejně široký.



2. Nyní si vezmeme žlutý pruh a začneme ho skládat jak harmoniku. Tak doděláme celý pruh papíru.

Tento pruh bude sloužit jako tělo.



3. Můžeme začít slepovat tělo, které nám představuje harmonika, a vystřihnoutou hlavu a ocas draka. Přičemž hlavu a ocas přilepíme na protější strany těla.



4. Nakonec přilepíme zezadu lepicí páskou špejle, abychom jsme mohli draka vést.

Je možné vyrobit i draky barevné / žlutý papír pocákáme, postříkáme,.../
Zhodnotíme práci a vytvoříme panel s prezentací hodiny.

Zdroje:

www.klubhanoi.cz

<https://www.youtube.com/watch?v=VkZXqnWneAA&index=6&list=PLE853D8C3B696ACB8>

<https://www.youtube.com/watch?v=LjuNB23gTiU&index=7&list=PLE853D8C3B696ACB8>

<http://napadydoskolky.blogspot.cz>





VIETNAM

Projektový den pro žáky 7. ročníku (věková kategorie 12 let)

Cíl projektového dne:

Získat informace o Vietnamu, seznámit se s životem Vietnamců v ČR, jejich kulturou a tradicemi kulturu, tradice,
zamyslet se nad otázkami bezkonfliktního soužití různých skupin obyvatelstva.

1.hodina : probereme si Odlišnosti jiných kultur

Při cestování do zahraničí nás může překvapit mnoho odlišností v chování příslušníků jiných kultur. Znat tyto odlišnosti se nám může hodit například při stolování, protože zvyky při jídle a pohostinnost se v různých krajích liší. Třeba mlaskání u jídla či říhnutí po dobrém obědě je u nás považováno za společenský přestupek, kdežto např. ve Vietnamu tím projevujeme pocit spokojenosti a pochvalu kuchaře i hostiteli. Jídlo se nechává klidně spadnout na zem a vše se uklidí až později. V tradiční romské rodině se zase stane nečistým to jídlo, které je přihříváno, spadlo na zem nebo v něm byl nalezen vlas. Číšníci v českých restauracích se podivují nad stravováním nám blízké americké kultury. Mnozí Američané jsou schopni sníst celé jídlo bez pomoci nože, pouze vidličkou. V některých afrických kulturách dokonce nepoužívají příbor vůbec, jedí rukama. Jídlo sní kulturně, bez pobryndání a na závěr si ještě gurmánsky olíznou prsty. Vše působí úplně přirozeně a vůbec ne směšně, jak by se mohlo zdát, pokud bychom vycházeli z našich stravovacích zvyklostí.

Ovšem třeba v Afghánistánu by toto olíznutí prstů určitě nebylo možné na levé ruce. Ta je považována za „nečistou“ a je určena pouze k provádění nečistých věcí. Ve Vietnamu jsou ale obě ruce naopak nezbytné k pozdravu, kdy při podání rukou druhá ruka přikryje obě první podávané ruce a poté je stiskne. Zajímavou odlišností je vnímání úsměvu na tváři Vietnamců. Vietnamský rodič se nebude usmívat jen tehdy, když své dítě hladí po vlasech, ale i tehdy, když je trestá. Kromě výrazu veselosti vyjadřuje totiž úsměv ve Vietnamu i pocit nepříjemnosti nebo trapnosti. Usmívající se Vietnamec na tržišti v České republice se nám úsměvem jakoby omlouvá, protože nerozumí, co mu říkáme. Odlišné zvyky a kultura těchto lidí mohou ve střetu s těmi našimi vyvolat nedorozumění, která nemusí být pouze úsměvná, ale mohou vést i ke konfliktům. Proto je dobré se na tato setkání připravit a něco se o jiných kulturách dozvědět. Většinu věcí si dohledáte na internetu nebo přečtete v různých publikacích, proto předkládáme jen některé zajímavosti. Co se týká například dotyků, sami víme, že nejsme tak srdeční jako například Španělé nebo Italové, kde se i muži běžně objímají. Svůj osobní prostor má každý jinak nastavený. Lidé žijící na samotách

dalekého severu jej mají mnohem větší, než obyvatelé přeplněného velkoměsta. Japoncům nevadí mačkání se, například v přeplněném metru nebo malé ložnici. V obchodním styku s Japonci ale na doteky zapomeňte, je to neslušné. Nevychovaností je např. i to, když se dotknete hlavy obyvatele Thajska. Podobně ve Vietnamu je hlazení po vlasech přiznáno pouze rodičům. Jinak to značí výraz přílišné sebejistoty. Zajímavá je otázka cudnosti. V tradičních romských rodinách se před sebou lidé nesvlékají a doma nechodí ve spodním prádle. Ve Vietnamu se zase nesluší líbání na veřejnosti, protože s tím nejcennějším se nebudu veřejně ukazovat.

V Afghánistánu by byli pohoršeni, pokud byste se svlékli ve společných sprchách, a to i přesto, že jsou rozdělené dle pohlaví. Afghánští studenti se sprchovali v šatech i v oddělených kabinkách, šaty si na sobě současně prali. Ve vietnamské rodině nás nesmí překvapit reprezentativní postavení muže, ovšem tradice obdivu k ženám je silná na rozdíl třeba od kultury čínské. Úcta se ve Vietnamu prokazuje i staršímu sourozenci a starší generaci. Z našeho prostředí je nám známo i pochopení důležitosti vzdělání v asijských rodinách, kdy není výjimkou, že rodiče do něj investují většinu našetřených peněz. Asijské děti i studenti

si rovněž studia i docházky do školy váží a dokážou se i po příchodu ze školy ještě dalších 6 hodin učit, což je současně vyžadováno i rodiči. Oproti disciplinovaným asijským rodinám se naopak v romských rodinách dostává dětem velké volnosti, především malé děti bývají často až přespříliš hýčkány, ovšem důraz rodičů na vzdělávání ve velké většině chybí.

Pokud někdo udělá ve Vietnamu chybu, nevytýká se mu to na veřejnosti, chybujícím se tím jednak dává příležitost k nápravě, a navíc se nesluší upozorňovat na nedostatky před ostatními. Chybující by neměl být přinucen „ztratit tvář“. Nenechte se zmást, pokud na vás Vietnamec pokyvuje rukou otočenou hřbetem nahoru. Může to vypadat, že vás odhání, ale chce vás naopak přivolat. Obě ruce pak použijte v Japonsku v situaci, kdy někomu předáváte svou vizitku. Významným rysem vietnamské komunity u nás je její uzavřenost, tato komunita se stýká především mezi sebou. Tuto uzavřenost upevnil i tzv. institut „zástupce“ neboli „prostředníka“, který funguje i dnes. Ti mají na starost veškerá oficiální jednání a vyřizování problémů komunity na našich úřadech. Další odlišností, se kterou se můžeme u Vietnamců setkat, je význam úsměvu, který u nich znamená nejen projev radosti, humoru a veselosti, ale má i jiné významy. V případě nespokojenosti, v nepříjemné, trapné situaci nebo při nepochopení projevu mluvčího se na vás Vietnamec rovněž usměje. Podobně bude reagovat například zmatený či rozhněvaný Indonésan i další Asiaté.

POUŽITÉ ZDROJE:

ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). Menšiny a migranti v České republice. 1.vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-648-9.

2. hodina: Ve vlaku

ZAMĚŘENÍ AKTIVITY:

Hra je zaměřená na uvědomění si, co je a kde vzniká předsudek. Je určena pro žáky 2. stupně i středních škol. Velikost skupiny je šest žáků a více. Hra trvá 20–30 minut. Lze jí použít formou samostatné práce, skupinové práce i diskuze. Na tuto aktivitu lze dále navázat brainstormingem či skupinovou prací s cílem zjistit definici předsudku a jeho pramenů, popřípadě jeho důsledků.

POTŘEBY A POMŮCKY:

Namnožený pracovní list „Ve vlaku“ pro každého (v příloze), tužka, tabule nebo flipchart, fix nebo křída.

PRŮBĚH:

1. Každý dostane pracovní list „Ve vlaku“. Úkolem každého je představit si situaci, že jede ve vlaku, jde uličkou a vybírá si místo, kde chce strávit onu delší cestu. Každé kupé představuje jeden oddíl na pracovním listě (celkem tedy 9 kupé).
2. Každý si do pracovního listu naznačí 3 kupé, ve kterých by cestu rád strávil (+ důvod) a 3 kupé, do kterých by si rozhodně nesedl (+ důvod). V tomto momentě je velice důležité zdůraznit, že neexistují žádné dobré a žádné špatné odpovědi, vše je pouze na názoru každého.
3. Po krátkém čase na rozmyšlenou se účastníci rozdělí do skupinek po 3–6 lidech. Úkol výběru se znovu opakuje, ale nyní je to otázkou domluvy ve skupině, s kým by jeli a s kým ne. Po cca. 5–8 minutách by měl předem určený mluvčí každé skupinky představit 6 kupé, na kterých se domluvili. Tedy 3, se kterými by jeli, a 3, se kterými by nejeli. Lektor zaznamenává výsledky na tabuli (popř. flipchart).
4. Po prezentaci výsledků každé skupiny vzniknou na tabuli 2 „žebříčky“ (vítání spolucestujících a nežádoucích spolucestujících). Na těchto žebříčkách se dá lehce vysvětlovat problematika předsudků. Hlavně tedy za pomoci poukázání na ovlivnění výběru jednotlivých kupé různými pohledy a důvody. Nejlépe zřetelné je to, pokud se na obou stranách objeví ten samý spolucestující.

ZDROJ:

Námět na praktickou aktivitu převzat z: <http://www.varianty.cz>

3. hodina: Beseda o etiketě

4. hodina: Výroba draka sypaného z rýže.

Pomůcky: Náčrt vietnamského draka, disperzní lepidlo, barvená rýže.

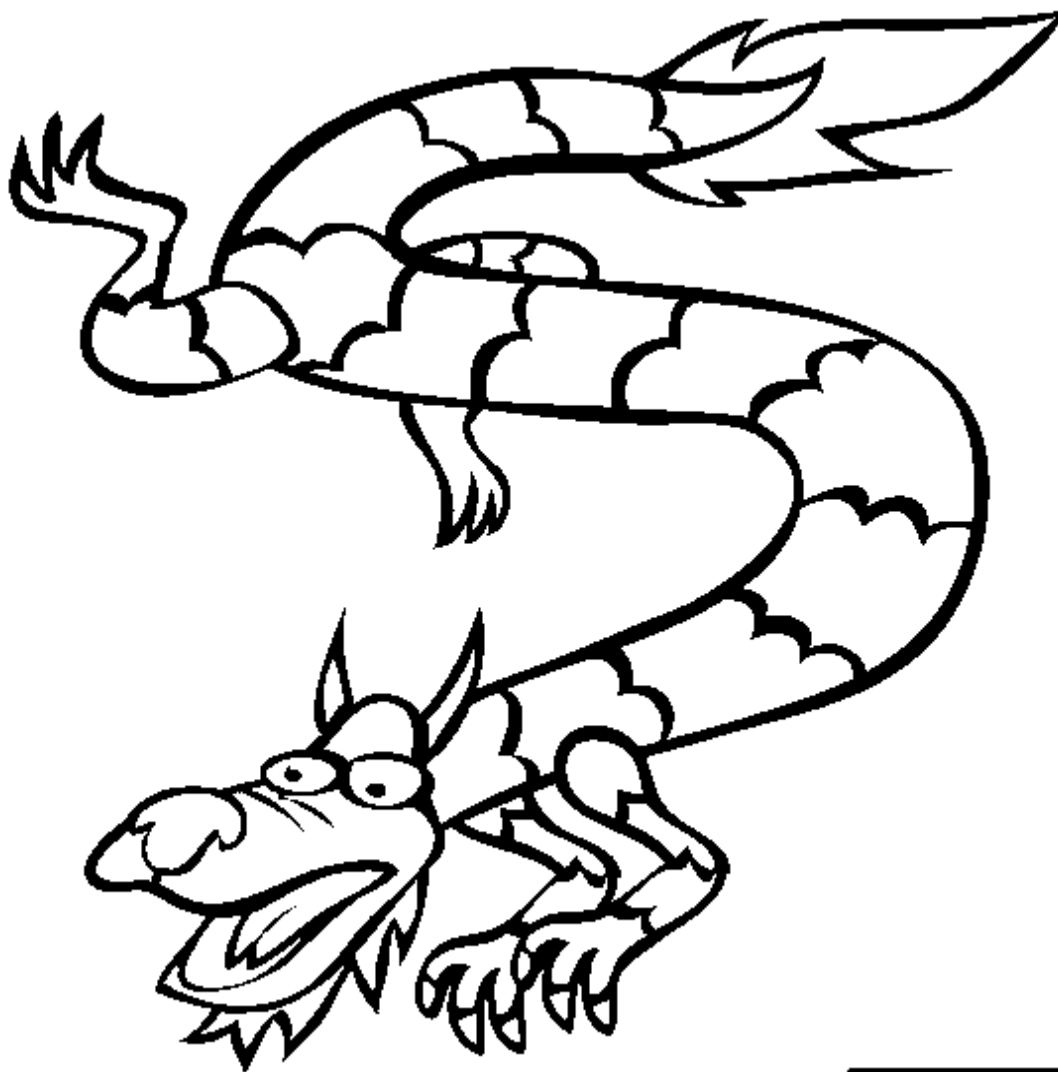
Postup: předkresleného draka si po částech natřeme lepidlem / silná vrstva/

do lepidla sypeme po částech zrnka barevné rýže a vytváříme pole odlišných barev.

Pozadí může být jednobarevné, ale pokud je dostatek času, můžeme na ně nafoukat barvu z foukacích fixů.







www.THECOLOR.com

Žáci mohou vybrat 1 draka, zvětšit ho a pracovat společně nebo pracují ve 2 skupinách a dělají 2 různé draky.

Závěr: provedeme hodnocení dne, hodnocení prací, reflexi: co se nám líbilo, co jsme se dověděli nového, co bychom ještě chtěli vědět, ...

Na nástěnku nebo panel vytvoříme prezentaci.

VIETNAM

Projektový den pro žáky 8. ročníku

Cíl projektového dne:

Získat informace o Vietnamu, poznat jeho přírodu, kulturu, tradice, zamyslet se nad otázkami bezkonfliktního soužití různých skupin obyvatelstva.

1.hodina:

Učitel přečte Legendu o karambole

Kdysi dávno v malé obci žil jeden velmi bohatý muž. Když zemřel, jmění zanechal svým synům. Oba bratři se hodně lišili. Starší byl chamtivý, ale mladší byl naopak hodný a laskavý. Po jeho smrti starší syn zabral veškerý majetek, bratrovi nechal pouze strom karamboly. Mladší bratr si nestěžoval, dobře se o ní staral. Pravidelně ji zaléval a doufal, že mu přinese hodně ovoce, aby je mohl pak prodávat a uživit se.

Když bylo ovoce zralé, přiletěl havran a pustil se do něj. Chlapec byl velmi smutný, ale nedokázal s tím nic dělat. Jednoho dne stál pod stromem a čekal na havrana. Jako obvykle v odpoledne přiletěl, sednul si nahoře na stromě a začal jíst.

Mladší bratr řekl havranovi: "Havrane, prosím tě, nejez moje ovoce. Je to jediné, co mám. Pokud budeš jíst, moje rodina umře hlady."

"Neboj se", povídá havran, "vrátím ti to ve zlatě. Udělej si pytel tři dlaně dlouhý." Potom havran odletěl.



Mladší bratr se vrátil domů, vše od začátku vyprávěl své manželce. Ta mu pak udělala pytel přesně 3 dlaně dlouhé. Jak slíbil, další den havran přiletěl. Přistál na dvoře a nechal, aby si mladík na něj sednul. Letěli dlouho, přes velké moře, přes velké hory a nakonec přistáli na ostrově plném zlata. Mladík pytel rychle naplnil zlatem a vrátili se zpátky.

Stal se bohatým. Zpráva o jeho náhlém zbohatnutí se donesla i k jeho bratrovi. Ten zatoužil po zlatě tak, že začal prosit svého mladšího bratra: "Bratříčku, moc tě prosím, vyměním ti svůj dům, půdy, všechno co mám za karambolu." Mladší bratr jeho prosbu nemohl odmítnout, tak souhlasil.

Chamtivý bratr seděl každý den pod stromem. Jednoho dne přiletěl havran, bratr mu povídal stejná slova a havran stejně tak jako minule odpověděl. Štěstím celý bez sebe si chamtivý bratr místo pytle 3 dlaně dlouhého udělal 9 dlaní dlouhý pytel. Ráno přiletěl havran a odnesl ho na ostrov pokladů. Lakomec naplnil pytel a svoje kapsy zlatem a skočil zpátky na záda havrana. Cestou domů havran takovou těžkou váhu neunesl a shodil staršího bratra i s nákladem do moře. Tak byl chamtivý bratr potrestán.

Následuje beseda a rozbor příběhu. Vysvětlíme si, co je karambola / koupit nebo obrázek / <http://www.klubhanoi.cz/galerie.php?dir=ovoce>

Poté se zabýváme příběhem: zde se ani vlastní bratři neshodli, nebyli kamarádi, nerozuměli si. Vy se ve třídě také často nedokážete dohodnout a spolupracovat a teď si představte, že se mají

dohodnout lidé celého světa, různých národností, barev pleti, vyznání a zájmů. Je to těžké, ale představte si, jak by to asi vypadalo, kdyby se všichni na všem shodliDěti dávají příklady / nehádali by se, nebili by se, nebyly by soudy, války, teroristické útoky kvůli náboženskému vyznání,.../

Abychom se tomuto ideálnímu stavu přiblížili, musíme poznat zvyky a tradice různých národů a naučit se je respektovat. Při minulých projektových dnech jste poznali národy Afriky, Romy a jejich způsob života a dnes se podíváme do jižní části Asie, do Vietnamu. Proč? / necháme děti říkat, co si myslí a pak shrneme: protože ze všech asijských národů žije v ČR nejvíce Vietnamců. Znáte nějaké? Čím se živí? Co je pro ně nejdůležitější? /živí se jako obchodníci, nejdůležitější je pro ně zajistit co nejvyšší vzdělání svým dětem/.

2. hodina:

Seznámíme se se zvyklostmi, které bychom měli znát, pokud chceme rozumět vietnamským dětem.

Teoretický základ

Níže zmiňujeme vybrané jevy, projevy typické pro příslušníky vietnamské národnosti. Jedná se především o zvyklosti, které jsou či nejsou považovány za slušné, a se kterými je dobré být obeznámen.

Do pohádky jsou začleněny pouze vybrané zvyklosti, konkrétně prvních šest: oblékání, pohled do očí, dlouhý nehet, použití kapesníku, stisknutí ruky, podání předmětu. Pro lepší přiblížení a pochopení mravů zde uvádíme jiné důležité zvyklosti vietnamské kultury, které s trochou fantazie lze dále začlenit do pohádky (viz Druhá část teoretického základu).

Oblékání

Je slušné ve Vietnamu chodit čistě oblečený. Vietnamci velice dbají na hygienu těla. Ženy zde téměř nenosí sukně. I národní kroj se skládá z tuniky a volných kalhot.

Pohled do očí

Přímý pohled je nezdvořilý a neslušný, vyjadřuje nadřazenost.

Konverzace

Nezbytnou součástí konverzace po úvodním pozdravu je téma rodina, rodinné zázemí, zdravotní stav přátel a příbuzných. Obecně platí, že v rozhovoru je nutno se vyhnout otevřenému střetu názorů. Hádky jim jsou velice nepříjemné.

Dlouhý nehet

Je to zvyk typický pro určitou skupinu vietnamských obchodníků, kteří si dlouhý nehet nechávají narůst na jednom nebo na obou malíčkách do délky několika centimetrů, což v evropském prostředí působí poněkud netradičně. Měli bychom ale vědět, že v asijském prostředí takto dávali učenci a bohatí obchodníci najevo, že nepotřebují fyzicky pracovat, jednalo se tedy o symbol společenského zařazení.

Použití kapesníku

Smrkání do kapesníku je na veřejnosti neslušné a směšné.

Stisknutí ruky :

Podání pravé ruky je provázený i stiskem levé ruky: buď se drží v obou dlaních ruka druhé osoby, nebo se podají obě ruce navzájem, což symbolizuje vzájemnou úctu, naproti tomu podání pouze jedné ruky může být považováno za výraz neúcty. Podání předmětu : Podává se oběma rukama a je slušné ho přijmout taktéž oběma. Vyjadřuje se tím úcta k protějšku.

Druhá část teoretického základu

Noha přes nohu, hlazení po vlasech

Noha přehozená přes nohu může být vnímána jako projev nadřazenosti, zejména když špička nohy směřuje směrem k partnerovi. Podobně hlazení po vlasech a dotek hlavy jsou obecně považovány za ponižující. U dětí toto privilegium náleží pouze rodičům, od učitelky toto, z našeho hlediska, pozitivně míněné gesto může být vnímáno jako projev opovržení dítětem.

Dotyky na veřejnosti

Mezi přáteli jsou dotyky a objetí zcela běžná, na rozdíl od našeho vnímání je pro Vietnamce líbání na veřejnosti nepřipustné.

Ztráta tváře

Ve vietnamské komunikaci se nesetkáme se zápořem, což souvisí s tím, že v důsledku vlivu konfucianismu a buddhismu zde platí, že nesouhlasit s názorem jiné osoby je nezdvořilé. Na přímou otázku, po níž by měla následovat záporná odpověď, následuje vyhýbavá reakce typu: "musím si to ještě promyslet", "myslíte, že je to tak opravdu?" apod. Také se v komunikaci používá mnoho zdvořilostních obrátů, abychom ukázali vypravěči, že ho posloucháme. S tím vším souvisí tzv. ztráta tváře. To je situace, kdy člověk ztrácí svůj obdiv a prestiž, u ostatních, např. když je ponížen. Je lépe tedy problémy řešit mezi čtyřma očima, nikoliv před svědky. Považuje se za nemístné někoho veřejně upozornit na jeho chybu, i když oprávněně. Takové chování je bezohledné a může

způsobit "ztrátu tváře" toho, kdo takto jedná. Ztratit tvář můžeme také, když se přestaneme ovládat a začneme třeba křičet.

Úsměv

Vietnamci se často usmívají, smějí se i nahlas, i v situacích, ve kterých nám připadá, že úsměv není na místě. Na Dálném východě může smích značit stejně jako u nás radost, vtip, veselí. Může ovšem vyjadřovat i postoj posluchače, který něčemu nerozumí, nebo rozpaky. Úsměv provází někdy i zprávy o velmi nepříjemných událostech, smutku, nemoci, což vychází z požadavku slušného chování nezatěžovat svým trápením.

Pokrm

Přípravě jídla věnují velké množství času. Součástí pohoštění je zelený čaj a zákusek. Nepřejí si dobrou chuť, místo toho nejmladší pobídne starší, aby si začali nabírat. Základem pokrmů je rýže, dále maso, ryby, těstoviny, zeleninové přílohy, kandované ovoce a v neposlední řadě polévky, které jsou důležitou součástí potravy, neboť doplňují potřebné tekutiny i minerály a soli, které tělo v tropickém podnebí ztrácí pocením. Proto se polévka konzumuje na závěr jídla. To, že hostům jídlo chutná, dávají najevo mlaskáním a tím, že potřísní ubrus; drobký jídla klidně mohou být i kolem na zemi, nejedná se o společenský prohřešek, spíše naopak. Považuje se za slušné nechat po jídle několik soust rýže v misce na důkaz toho, že jste sytí: pokud host vyjímá misku do posledního zrnka, znamená to, že má ještě hlad a hostitel mu musí předložit další chod nebo alespoň další misku rýže. Následuje shrnutí toho, co si žáci zapamatovali, reflexe / co se ti líbilo, proč, na co jsi při povídání přišel, co v životě použiješ, .../

Hudba - dnešní mládež ve Vietnamu se baví stejně jako vy / pustíme si písničku /

<https://www.youtube.com/watch?v=VkZXqnWneAA&index=6&list=PLE853D8C3B696ACB8>

3. hodina: Beseda o ETIKETĚ

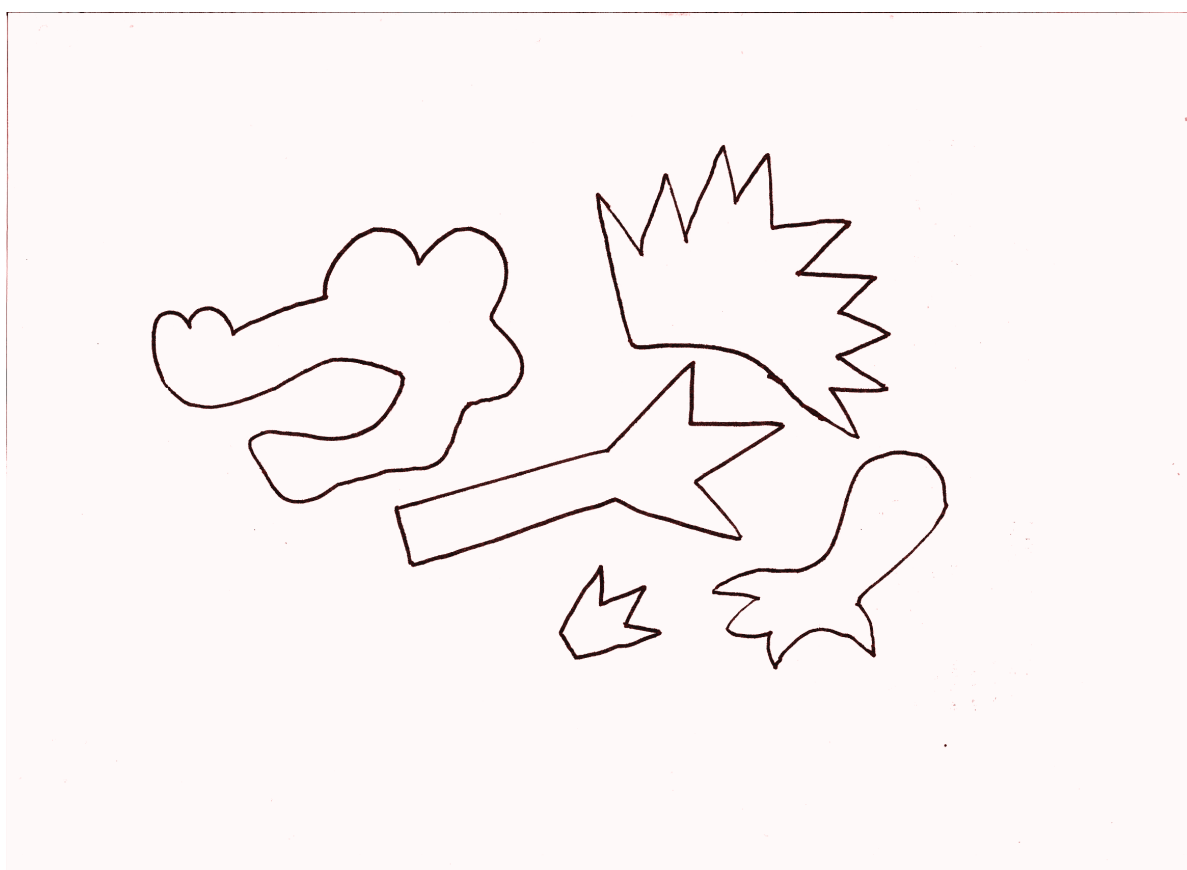
4. hodina: KOLÁŽ – výroba draka z barevných papírů / tapet, plsti/.



Pomůcky: barevné papíry, tužka, nůžky, lepidlo, štětec, podkladový karton, plastová očka

Postup: Z barevných papírů si podle šablony vystříhneme jednotlivé díly draka. Díly těla zhotovíme obkreslením dlaně každého žáka a jejím vystřížením. Podle obrázku zkompletujeme a nalepíme.

Použijeme jako prezentaci



Některé (méně známé) vietnamské ovoce



Denní příděl



**Chutí i barvou dužiny
připomíná mléko (vu
sua)**



**I ve Vietnamu mají něco
jako švestky nebo blumy
(man)**



**Osvěžující karambola
(khe)**



**Skoro jako citron
(chanh)**



Mango (xoai)



Výtečné "jablíčko" (doi)



Oj, jak krásně voní (oi)



**Úplně dokonalý... (thanh
long)**



Liči (vai)



Rambutan (chom chom)



Papája (du du)



Kaki (hong)



**Říkejte jim třeba *nány*,
jsou sladké a šťavnaté
(na)**



**Chutí připomíná angrešt
(quat hong bi)**



**Nic nevypadá tak hezky
a nic se tak špatně nejí
(qua luu)**



Chlebovník (mit)



Mangustan (mang cut)



**Kiwi-brambora (hong
xiem)**



**Proslulý durián - ještě
zavřený (sau rieng)**



**Proslulý durián - k
nakousnutí (sau rien)**

VIETNAM

Projektový den pro žáky 9. ročníku

Cíl projektového dne:

- získat informace o Vietnamu, poznat jeho přírodu, kulturu, tradice, život lidí, jejich stravování, zábavu a koníčky.
- zamyslet se nad otázkami bezkonfliktního soužití a diskriminace
- vyrobit náramek přátelství

Plán dne:

1 .hodina:

V učebně výpočetní techniky si na interaktivní tabuli prohlédneme obrázky z VSR

www.ckmytravel.cz/o/Vietnamu

www.klubhanoi.cz/ fotogalerie

Besedujeme na téma: co se nám líbí, co je jiné než u nás v ČR, snažíme se shrnout, co jsme si o Vietnamu zapamatovali – pracujeme s vytištěnou mapkou

2. hodina: Ve třídě – Bezkonfliktní soužití

Na flip si připravíme schůdky soužití mezi menšinou a většinou. Vše začíná bezkonfliktním soužitím, které je prakticky v lidském životě nedosažitelné. Se staršími dětmi mluvíme o neshodách (konfliktech), jejich výskytu i potřebnosti pro posouvání věcí kupředu. Konflikty jsou jednou z možností tohoto posunu, pokud jsou konstruktivní, bez velkých emocí

s cílem situaci zlepšit, bez toho, že by se někdo cítil ohrožen, ponížen nebo jinak poškozen.

Úroveň soužití začíná prvním schůdkem, kterým je **negativní vyjadřování**. Všichni z nás známe a slyšeli jsme spoustu poznámek k „jiným“ lidem. Lidem, kteří pocházejí z jiné kultury, jsou jiného vyznání, životních návyků apod. „černá huba“, „Ukrajinci jsou mafiáni“, „Poláci jsou šmelináři“, „Romové zneužívají sociální dávky“, „Ťamani vyrábí drogy“ apod.

Druhým schůdkem je **vyhýbání se kontaktu**. Můžeme položit dětem otázku, kolik lidí by chtělo za sousedy třeba Romy nebo Ukrajince. Kolika dětem vadí, že ve škole musí sedět s tím nebo oním spolužákem. Kolik lidí vyhledá raději plnější kupé ve vlaku, než by si přisedli k cizinci. Pronajali byste svůj byt třeba romské rodině?

Třetím schůdkem je **diskriminace**. Tu známe třeba z televize nebo denního tisku. Někdo možná i z vlastní zkušenosti.

Romská rodina čeká na obsloužení v restauraci, pokud ji tam vůbec pustí, daleko déle než rodina majoritní. Koupaliště, diskotéky, všude tam se příslušníci jiných menšin setkávají s averzí či přímo zákazem. Nesnášenlivost se stupňuje, následují **fyzické útoky**. Nemusíte mluvit jen o záležitostech, které jsou díky medializaci všeobecně známé (holčička Natálka), ale můžete vyprávět i svůj příběh: Jana, když studovala na VŠ v Praze, měla mezi studenty dobrého kamaráda. Jmenoval se Dag, narodil se v Americe, ale rodiče pocházeli z Číny. Vzhledem byl Číňan, občanstvím Američan. Jednou šli spolu z kina, nebyla noc, asi deset hodin večer. Na méně rušné ulici je obstoupili mladíci asi v jejich věku, kolem dvaceti let. Janě nadali do k..., protože se „tahá s cizinci a zaneřád'uje naši zemi“, jemu dali pár pěstí, „aby ho přešla chuť na české holky“. Dag byl z tohoto incidentu hodně otřesen, stejně jako Jana. Jaké si odnese vzpomínky na svá studia v Praze, je nasnadě...

Vrcholem schůdků, které nevedou k nebi, ale jsou důkazem toho, jak násilí může gradovat, je **genocida**. Pojem, který musíte mladším žákům vysvětlit.

V závěru této aktivity položíte dětem otázku, na kterém schůdku se nachází vaše třída. Odpověď bude, na prvním nebo na druhém... Kde se nachází váš dům, ulice... Myslíte si, že diskriminace se projevuje i ve vašem městě? Je v našem státě?

Odpověď bude ANO. Protože nechceme, aby to nikde na světě došlo tak daleko, ke genocidě, je potřeba o problémech mluvit, sdělovat si zkušenosti, hledat vhodné kompromisy soužití. Chovat se ohleduplně s ohledem nejen na druhé, ale i na sebe. Snažit se pochopit, což ovšem neznamená se vším souhlasit. Jednat v souladu se zákony, morálkou a dalšími společenskými a etickými normami. Jde o to cítit se u nás bezpečně. Jde o to ukázat cizincům přátelskou tvář, nepreferovat jednu skupinu, národnost, státní příslušnost před druhou, ale být dobrou zemí pro všechny – majoritu, minoritu, cizince, návštěvníky.

Tuto přednášku může lektor přizpůsobit i dospělým posluchačům. Použije náročnější výklad, včetně příkladů a obsáhlejší diskuse k problémům, pozitivní i negativní případy soužití majority a minority. Uděláme **Test diskriminace** a vyhodnotíme si ho. Výsledky rozebrat!

3. hodina: Beseda „Etiketa v různých zemích“. Po besedě shrneme ohlasy a zhodnotíme.

4. hodina: Vytvoříme si náramek přátelství, který si pak vyměníme v rámci třídy.

<http://koralky.stoklasa.cz/navod-na-naramky-z-gumicek-velky-letni-hit-x31299>



Zdroje: Multikulturní škola, CZ.1.07/1.2.00/08.0111.

<http://koralky.stoklasa.cz/navod-na-naramky-z-gumicek-velky-letni-hit-x31299>

www.ckmytravel.cz/

www.klubhanoi.cz

Test diskriminace

1. Na místo modelky obchodního domu XY, jenž nabízí řadovou konfekci, byla odmítnuta žena, jejíž BMI je 36, tedy má silnou nadváhu.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

2. Na pozici strojvedoucí/ho je odmítnuta žena pro svůj zdravotní stav, kterým je porucha vidění.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

3. Uchazečka na pozici strážníka městské policie byla odmítnuta, jelikož v objektu, ve kterém má policie základnu, je pouze pánský záchod a pánská šatna.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

4. Žák třetí třídy, který je ochrnutý na pravou ruku a v sociogramu třídy získal status osoby vylučované, je odmítán svými spolužáky, když s nimi chce hrát o přestávce „Člověče nezlob se“.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

5. Uchazeč o pozici učitele dějepisu na ZŠ je požádán před přijímacím pohovorem, aby do svého životopisu, který poslal e-mailem, doplnil chybějící údaje, zejména datum narození, stav a místo bydliště.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

6. Romský uchazeč je odmítnut na pozici číšníka v lepší restauraci, jelikož vzhledem k obecné a statisticky prokazatelné neoblibě Romů v populaci by se dal reálně předpokládat úbytek hostů v restauraci.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

7. Číšník odmítne obsloužit v restauraci Roma, který v minulosti zůstal dlužen restauraci za sklenice,

které v opilosti rozbil.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

8. Uchazeč s vysokoškolským vzděláním je odmítnut na pozici dělníka pásové linky s tím, že požadováno bylo základní vzdělání.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

9. Letecká společnost hledá na pozici stewarda/stewardky uchazeče pouze do 35 let.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

10. Na vstupní tabuli do muzea XY v Praze je na tabuli, která je napsána v cizích jazycích, umístěn dole malý nápis: „Pro tuzemské návštěvníky nabízíme v Meisnerově ulici 3 výrazné slevy na vstup.“

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

11. Lyžařský kurz, který je součástí výuky v 7. třídě základní školy, se bude konat v Alpách, a jeho cena je 10.000 Kč. Nemohou si ho tedy dovolit sociálně slabí žáci, kterých je ve třídě 8.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

12. Na diskotéku ve městě XY mají dívky vstup zdarma.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

13. Od dívek je požadován od firmy nabízející taneční vyšší poplatek než od hochů.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

14. ZŠ v XY, která se nachází v lokalitě obývané množstvím Romů, na svých internetových stránkách uvádí, že pro zápis do první třídy bude zkoumat, jak je dítě na zvládnutí první třídy připraveno. Jako znaky nepřipravenosti jsou uvedeny např.: „...má tendenci jednat impulzivně a bez zábran...neposlušnost, odmítání vyhovět...“ Škola je známá rozšířenou výukou jazyků a matematiky.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

15. Při přijímání na místo učitele angličtiny na běžnou ZŠ byla dána přednost muži před ženou. Oba uchazeči měli stejnou kvalifikaci. Ředitel odůvodňuje přednostní přijetí angličtináře malým stavem mužů ve své škole. Tím pádem chybí mužské vzory pro žáky, které jsou důležité pro jejich výchovu, a jsou tedy specifické a nenahraditelné.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

16. Na střední odborné učiliště obor malíř - natěrač není přijat romský student z toho důvodu, že ho vedení škol chce s dobrým úmyslem uchránit z budoucí frustrace, jelikož i kdyby učební obor absolvoval, nenechal by si od něj stejně pokoj nikdo vymalovat, a to vzhledem k neoblíbenosti Romů v populaci.

jedná se o diskriminaci (ano)

nejedná se o diskriminaci (ne)

nebo to nelze určit (nelze určit)

VYHODNOCENÍ TESTU:

chyby (počet) Hodnocení

0 – 1

Výborně. Načerpané vědomosti jsi si ověřil(a) a zvládneš je uplatnit i při posouzení praktických případů.

2 – 4

Malé chybičky, přesto jsi zvládl(a) aplikovat načerpané vědomosti do praxe a vyhodnotit správnou odpověď.

8 – 10

A jéjé. Tady někdo nedával úplně pozor. V případě dostudování tématu se ptej spolužáků nebo hledej v literatuře.

11 a více

A jéjéjé...Tady někdo vůbec nedával pozor. A asi i zlobil... Možná, že tě teď bude chtít někdo diskriminovat... a ty o tom ani nebudeš vědět!

Odpovědi na jednotlivé otázky

„Testu diskriminace“

a komentáře k nim.

1. NE

Nejedná se zde o diskriminaci, ale o požadavek na specifické vlastnosti a dovednosti, které může zaměstnavatel vyžadovat. Podobně lze uvést příklad, že práci modelky by nedostala žena nízkého vzrůstu ,jelikož výška je pro toto povolání jedním ze základních předpokladů.

2. NE

Situace je podobná jako v předchozím případě. Zde navíc i předpisy, zejména o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jakož i o provozování hromadných dopravních prostředků z důvodu veřejné bezpečnosti neumožňují přijmout na místo strojvedoucího či řidiče člověka se zdravotními obtížemi neslučitelnými s výkonem daného zaměstnání. Nejprísnější podmínky v tomto směru platí pro piloty letadel.

3. ANO

Nelze odmítnout uchazeče o zaměstnání (ženu) z důvodu, že služebna je vybavena pouze pro muže.

Zaměstnavatel se v tomto případě dopouští jednoznačně diskriminačního jednání.

4. NE

Zde se o diskriminaci v právním slova smyslu nejedná, jelikož se jedná o rozhodnutí žáků v jejich soukromém životě. Pokud by podobné zacházení vycházelo z výchovné instituce, pak již by bylo kvalifikováno jako diskriminační.

5. ANO

Toto ale pouze v případě, že by údaje vyžadované po učiteli dějepisu ovlivnily výsledek výběrového řízení. Pokud by nebyl přijat do zaměstnání na základě svého věku, stavu, či místa bydliště, je to z pozice zaměstnavatele jednoznačně diskriminační chování. V praxi běžně uchazeč o zaměstnání posílá v CV tyto údaje automaticky. Jinak je zaměstnavatel vyžaduje zpravidla až po přijetí do zaměstnání (sepsání pracovní smlouvy, ...)

6. ANO

Odmítnutí uchazeče o zaměstnání z důvodu příslušnosti k etnické menšině je typickým příkladem diskriminace.

7. NE

Důvodem neobsloužení Roma není jeho příslušnost k etnické skupině, ale fakt, že v minulosti rozbité sklenice neuhradil, což je předpokládaný postup k jakémukoliv hostu restaurace.

8. ANO

Pokud uchazeč o zaměstnání splňuje podmínku dosaženého vzdělání na požadovanou pozici, pak skutečnost, že dosáhl vyšší úrovně vzdělání, než je požadována, nemůže být důvodem k jeho odmítnutí.

9. ANO

Zde se jedná o typický zakázaný požadavek na zaměstnance, jelikož věk je jednou ze zakázaných diskriminačních kategorií. Nelze tedy v nabídce zaměstnání stanovovat podmínky věku.

10. ANO

Jednoznačná diskriminace na základě národnosti. Při poskytování služeb se pohybují ve veřejném sektoru, a tedy nemohou ke svým klientům přistupovat diskriminačně ve srovnání s jinou skupinou.

11. NELZE URČIT

Dochází zde sice k znevýhodnění skupiny sociálně slabších žáků, na druhé straně škola nemůže být nucena k výběru levnějšího lyžařského zájezdu, ačkoliv pokud zná sociální stav rodin svých žáků, měla by výběr kurzu tomu přizpůsobit.

12. ANO

Chlapci jsou zde znevýhodňováni vůči dívkám ve stejné situaci.

13. ANO

Opačná situace jako v předchozím případě.

14. NE

Stanovení takovýchto podmínek diskriminační není, jelikož jsou to oprávněné požadavky na žáka, který má zvládnout výuku ve 45 minutových intervalech, kde je požadována určitá pozornost a ukázněnost.

15. ANO

Zde se jedná o tzv. pozitivní diskriminaci, kdy je znevýhodněné skupině (méně zastoupenému pohlaví) dána přednost. Jedná se o tzv. pozitivní opatření vyvážající nevýhody vyplývající z příslušnosti k určité skupině. Umožňuje antidiskriminační zákon §7 odst. 2.

16. ANO

Toto rozhodnutí školy je diskriminační. Navíc než učeň dostuduje, může se smýšlení společnosti změnit, a romský chlapec by tak nedostal příležitost ke vzdělání, pro které se rozhodl.

Také zásada rovného přístupu ke vzdělání, svobodné volby povolání.

Zdroje: Multikulturní škola, CZ.1.07/1.2.00/08.0111.

<http://koralky.stoklasa.cz/navod-na-naramky-z-gumicek-velky-letni-hit-x31299>

www.ckmytravel.cz/

www.klubhanoi.cz

FALTÝN J., Multikulturní andragogika. Praha: Karlova univerzita, 2005.

www.varianty.cz

VIETNAM

Projektový den pro žáky SŠ PRAKTICKÁ

Cíl projektového dne: seznámit se s životem dětí ve Vietnamu, jejich tradicemi a jídelníčkem. Připravit ukázkou vietnamského pokrmu.

1.hodina:

Video o Vietnamu www.ckmytravel.cz/ o Vietnamu

2. hodina : Sváteční pochoutky

Během svátku dětí se Vietnamci obdarovávají různými druhy sladkostí, zejména pak "koláčky Středu podzimu" – bánh Trung thu. Koláčky nejčastěji hranaté nebo kulaté (čtverce symbolizují zemi podle staré čínské představy, kulatost zase měsíc a jednotu rodiny), velikosti asi kávového podšálku, mohou být různě barevné, sladké, měkké, hutné, vydatné a lahodné. Existuje nesčetně receptů pro jejich přípravu. Co však všechny druhy spojuje, je fantastická směs chutí, které cizince přinejmenším zarazí – málokdo čeká, že v bílé nebo zlatavé buchetce objeví extrémně tučné maso smíchané se sladkým ovocem, zázvorem a cukrem.

První koláčky Trung thu byly údajně vyrobeny Číňany žijícími v okolí čtvrti Cho Lon v Saigonu, dnešním Ho Či Minově Městě. Někteří zkušené pekaři je ještě dnes plní tradičními čínskými sušenými klobáskami, opečeným vepřovým masem, kousky ryb a náplň míchají s léčivým kořením a zázvorem. Někteří výrobci do koláčků přidávají zase kokos a kokosové mléko, hlízy sladkých brambor, lotosová semínka, durián, sojové boby nebo burské oříšky. Koláčky v severním Vietnamu jsou podobně sladké, leč méně tučné, a výrobci je koření citrónovými listy a kůrou z mandarinek a grapefruitů. V dnešní době mají koláčky Středu podzimu i své moderní varianty: dietní, sýrové, čokoládové či zmrzlinové. V příznivém počasí vydrží chutné i dva týdny, takže Vietnamci v Čechách si je často objednávají ve velkém množství přímo z Vietnamu.

<http://www.nidm.cz/projekty/>

Jak udělat vietnamský banánový koláč

To samozřejmě není pravda. Ve Vietnamu najdete skoro v každém městě cukrárny a pekárny. A pokud vás honí mlsná, tak kokosové dortíky a banánové koláčky jsou tou správnou volbou. V našich podmínkách se mi nejvíce osvědčil recept na **vietnamský banánový koláč** (Bánh chuối nướng). Má několik nesporných výhod:

- suroviny jsou snadno dostupné a jsou levné

- je dobrý a dlouho vydrží čerstvý
 - příprava je strašně jednoduchá
- Máte rádi sladké? Zkuste si ho doma udělat!

Suroviny na vietnamský koláč

1 kg oloupaných a pokrájených banánů
5 lžic hnědého cukru
4 lžíce sladkého kondenzovaného mléka
4 lžíce rumu
500 ml kokosového mléka
12 plátků světlého toustového chleba zbavených okrajů
3 lžíce rozpuštěného másla
špetka soli

Příprava

Pokrájené banány zasypeme cukrem a polijeme rumem. Vše necháme hodinku nasáknout. Na drobné kousky natrháme toustůvek. Vše zalijeme kokosovým mlékem a kondenzovaným mlékem a dobře promísíme. Přidáme špetku soli. Formu (nejlépe hlubší zapékací misku) vymažeme částí másla. Hmotu nalijeme do misky a vše dáme na 20 minut zapéct. Pečeme na 180. Nehotový koláč vytáhneme a pomažeme z vrchu zbytkem másla, ať jde pěkně do hněda. Pečeme dalších 30 minut. Poté ho dáme zchladit a počkáme až přes noc ztuhne.

V lednici je možné ho skladovat klidně 7 – 10 dní.

<http://www.bepviet.cz/bananovy-kolac/#sthash.QFEji6YT.dpuf>

NÁRODNÍ JÍDLA



Jídlo hraje v životě každého Vietnamce jednu z ústředních rolí – ať již v průběhu běžného dne, nebo během různých slavností a oslav. A že je opravdu z čeho vybírat – říká se, že vietnamská kuchyně nabízí téměř 500 odlišných tradičních jídel.

Vietnamská kuchyně je jednoduchá a racionální. Má velmi blízko k čínské kuchyni, protože Vietnamci převzali od čínských kuchařů princip vaření – snaží se najít rovnováhu mezi kontrastními chutěmi, vůněmi i konzistencí pokrmu.

Přesto, že se mnohá jídla podobají a vliv Číny na přípravu pokrmů ve Vietnamu nelze v žádném případě opomíjet, vietnamská kuchyně má své originální rysy a vytváří se tu nezemělitelné speciality. Jeden z významných rozdílů mezi oběma kuchyněmi spočívá v tom, že v Číně je zvykem všechny přílohy vařit, kdežto ve Vietnamu se mnohem více pracuje s čerstvou nevařenou zeleninou. Dalším důležitým specifickým vietnamského stylu vaření je používání velkého množství rozmanitých aromatických bylinek, jež dávají jídlu nenapodobitelnou chuť.

Rýže



Součástí téměř všech vietnamských jídel je rýže. S rýží se však nesetkáme pouze jako s klasickou přílohou – z rýže se tu vyrábí těstoviny (základních druhů je pět), rýžový papír (používaný k přípravě rolek), sladkosti (hlavně z nezralé zelené rýže), rýžový ocet nebo škrob, a samozřejmě rýžový alkohol.

K velmi oblíbeným vietnamským jídlům se řadí právě rýžové nudle – pho a vietnamské jarní rolky nazývané nem. Nudle se podávají v misce, jsou chutné, levné a syté. Na severu se konzumují v jakoukoli denní či noční dobu, na jihu pak představují populární snídani. V jižním Vietnamu se rolkám říká cha gio, na severu pak nem Sai Gon nebo nem ran. Vyrábějí se z rýžového papíru, do něhož se zabalí pokrájené vepřové/krabí maso, nudle, cibule, houby a vajíčka. Existuje i vegetariánská varianta rolek nazývaná nem rau. Pokud budete ingredience dávat na rýžový papír sami a sami si ho také zabalíte, jedná se o tzv. banh trang (na jihu) či banh da (na severu).

Maso

Co se týče masa, řídí se vietnamští kuchaři heslem, že vše, co se hýbe, se dá jíst. Takže kromě kuřecího, vepřového, králíčího či hovězího masa, zvěřiny, drůbeže, ryb, krabů, krevet, sépií, škeblí, úhořů a dalších mořských plodů, tu můžete okusit takové „zvláštnůstky“ jako žabí stehýnka nebo slepičí pařáty. Vietnamci jedí i maso takových zvířat, která jsou pro Evropana tabu. Především představa jídla připraveného ze psa děsí většinu cizinců. Restaurace specializované na psí pochoutky jsou však u Vietnamců velmi oblíbené, nicméně plné bývají jen druhou polovinu lunárního měsíce; maso ze psa se totiž považuje (stejně jako maso želvy a sépie) za nečisté a podle tradice je vhodné ho jíst právě až druhé polovině lunárního měsíce. Mezi nejoblíbenější pochoutky, jejichž pozření bude Evropanovi dělat určitě potíže patří (kromě psího masa) had (velice chutná je prý kobra), myš, kočka nebo veverka. Za delikatesu se rovněž považují kachní vejce, která se podávají při 80% zralosti plodu, nebo opečené larvy bource morušového podávané jako příloha k rýži.

Koření

Podstatou vietnamské kuchyně je originální rybí omáčka nazývaná nuoc mam. Tato nepostradatelná ingredience se vyrábí fermentací nasolených ryb, přičemž doba kvašení se pohybuje v rozmezí 4 – 12 měsíců. Používá se jako „dipping sauce“ a v podstatě nahrazuje sůl, jak jsme na ni zvyklí na západních stolech. Omáčku nuoc mam lze kombinovat s česnekem, cukrem, octem, chilli a citrusovou šťávou, čímž vznikne nuoc cham používaná rovněž jako „dipping sauce“.



Ovoce a zelenina

Jak jsme již uvedli, Vietnamci používají téměř výhradně syrovou zeleninu, jelikož je k dispozici po celý rok a není nutné ji zmrazit nebo konzervovat. Totéž platí i o ovoci. Z těch méně známých druhů upozorníme na zelené dračí ovoce, jujubu, khaki, dračí oko, mangostýn, anona, kumkvaty, pomelo (druh grapefruitu), exotický druh třesně a tzv. vodní jablko. Za ochutnání stojí i salát z banánových květů či manga, lotosové a bambusové výhonky či vývary s karambolou a ananasem.



Severní, centrální a jižní část

Na severu je patrný velký vliv odkazu čínské kuchyně. Velmi oblíbené jsou tu rýžové nudle pho a speciální rýžové rolky. Za místní specialitou zvanou bun oc se skrývají uvaření šneci, kteří žijí v rybnících a jezerech kolem Hanoie, servírovaní s omáčkou nuoc cham.

Ve střední části Vietnamu leží město Hué, které se považuje za baštu vietnamské královské

kuchyně. Vzhled je pro tento styl přípravy jídla stejně důležitý jako chuť nebo vůně, proto se aranžování a podávání pokrmů věnuje obzvláštní pozornost. Kuchaři dokáží s jídlem vytvořit hotové divy – z jarní cibulky udělají krásný střepec nebo chryzantému, z mrkve a chilli překrásné květiny a rajčata jako kouzlem přemění v růže. Toto umění bylo velmi pečlivě střeženo a používalo se jen na královském dvoře, nicméně dnes se s tímto kulinářským uměním můžete snadno setkat i na banketech v lepších hotelech. Město Hoi An je zase proslulé kvůli cao lau – plochým nudlím smíchaným s fazolovými výhonky, listovou zeleninou a krutony, navrch se kladou plátky vepřového masa.

Jižní Vietnam se vyznačuje více aromatickými, kořeněnými a pálivými jídly. Velmi oblíbenou a často používanou ingrediencí je tu kromě bylinek a koření také kokosové mléko.

Ve Vietnamu je rovněž patrný rozdíl mezi stravováním lidí na venkově a ve městech. Obyvatelé měst mají větší výběr potravin – víceméně není problém během celého roku koupit všechny druhy potravin, kdežto na vesnici jsou lidé více odkázáni na vlastní produkci, takže jídelníček se tu více přizpůsobuje ročním obdobím. Lidé ve městech jedí mnohem více masa než lidé na vesnicích, tam je typickým pokrmem rýže se zeleninou.

Nápoje

Ve Vietnamu jsou běžně dostupné všechny základní druhy nápojů – od minerální vody přes džusy po pivo či tvrdý alkohol. Co se týče piva – neexistuje tady žádná národní značka, trh je tvořen spíše menšími místními pivovary, přičemž pouze některé z nich jsou distribuovány po celé zemi. Ze známějších značek jmenujme třeba Biere Larue, Halida, Ha Noi, Huda nebo 333. Pod označením bia hoi se pak skrývá točené pivo.

Je jasné, že vzhledem k neustálému přísunu čerstvého ovoce, bez problémů seženete „fresh“ džusy – stačí si jen vybrat. Pokud jsme u nealkoholických nápojů, nesmíme zapomenout na čaj a kávu. Příprava, servírování a pití čaje není pro Vietnamce obyčejnou záležitostí, je to rituál, který západní turisté málokdy docení. Vietnamská káva (ca phe phin) je velmi dobrá, obvykle se servíruje hodně silná a sladká. Můžete tu ochutnat i jakousi „bílou kávu“ (ca phe sua da), kterou obvykle z 30-40% tvoří sladké kondenzované mléko.

Slavnostní jídla



Skutečnost, že jídlo ve vietnamském pojetí je neodmyslitelně spjata i s různými oslavami, potvrzují takové obraty jako „jíst Nový rok/svatbu“, což ve volném překladu samozřejmě znamená „slavit Nový rok/svatbu“. Tato spojení nám dávají dostatečně najevo, že

jídlo hraje při svátcích důležitou roli. I velmi chudé vietnamské rodiny utratí při mimořádných příležitostech (například svatba, úmrtí, výročí úmrtí, Nový rok) velké množství peněz a dopřejí si pokrmy, jež si za normálních okolností nemůžou dovolit – různé druhy masa, ryby, paštiky, zákusky nebo lepkavou rýži.

Oslavy Nového roku se neobejdou bez tradičního slaneho koláče bánh chung, který se připravuje z lepkavé rýže, plní se fazolemi, tučným vepřovým masem a balí se do velkých zelených listů dong převázaných tenkými naštípanými bambusovými třískami. Další tradiční novoroční jídlo představuje murt – kandované ovoce a zelenina. Běžně se kandují malinké meruňky, jablíčka, zázvor, dýně, kokos. Pokud člověk tuto dobrotu ochutnává poprvé, zřejmě bude překvapen, protože sladká chuť je často přebita slanou, pálivou či kyselou, podle toho, v čem byly plody naloženy. Oblíbené jsou zejména nakládané meruňky, v nichž se kombinují všechny chutě, pálivý kandovaný zázvor nebo nakládaný kokos. Z dalších pokrmů, které Vietnamci konzumují během novoročních oslav, jmenujme maso v rosolu (thịt đông), dušené maso s bambusovými výhonky, dušenou rybu a čerstvou zeleninu uvařenou s vepřovou kůží nebo vepřovým masem, vařené kuře, vepřovou dušenou šunku (giò) a samozřejmě nesmíme zapomenout na misku slavnostní lepkavé rýže. Velký význam má při svátcích rovněž ovoce – dává se na podnose před domácí oltář předků, přičemž podle tradice by se mělo užívat pěti různých druhů, neboť číslo pět je ve východním myšlení magické.



Kultura stolování

Vietnamci jsou zvyklí jíst tři hlavní jídla denně. Snídaně je většinou jednodušší – rýžové nudle (pho) nebo rýžová kaše (congee). Oběd začíná již kolem jedenácté hodiny dopoledne. Dříve lidé obědvali doma, dnes dávají často přednost snadno dostupným pouličním restauracím nebo tržištím. Večeře se většinou odehrávají v rodinném kruhu.



Jídlo je většinou soustředěno kolem velké misky s rýží, která bývá obvykle uprostřed stolu. Každý má ale i svou vlastní misku, jídelní hůlky a polévkovou lžici. Po pravé ruce je pak umístěna ještě jedna malá mistička, která je určena pro nuoc mam, nuoc hcam či jiné omáčky. Na stole bývají i

ubrousky, které jsou vedle běžného účelu i k otření misek a tyčinek před jídlem. Pokud si budete chtít nabrat rýži z hlavní misky, použijte společnou servírovací lžíci, která slouží výhradně tomuto účelu. Na rýži ve své misce pak můžete položit další věci – maso, zeleninu, omáčky apod. Při jídle držte misku v levé ruce a používejte jídelní hůlky.

Vietnamci po jídle preferují spíše ovoce než dezerty, nicméně sladké mají rádi jako svačinku. Rýžové koláčky, kandované ovoce, smažené banány či kokosová cukrátko jsou tu velmi oblíbené. A teď ještě několik doporučení: s usednutím ke stolu počkejte, až si sedne Váš hostitel. Vietnamci ocení, když budete jíst hůlkami. Neodmívejte jídlo, které Vám do misky naservíruje hostitel – je to krajně neslušné. Nechávejte hůlky v misce ve tvaru V (symbolizuje to totiž smrt). Zdvořilý hostitel Vám nabídne více jídla než dokážete sníst, bylo by proto neslušné sníst opravdu všechno.

Kde jíst



Ve Vietnamu určitě nebudete trpět hladem – stačí si jen vybrat z nepřeberného množství chutí a vůní, na co máte zrovna chuť. Téměř na každém kroku potkáte místní obyvatele, kteří mají přes rameno zavěšeny nádoby (připomínají tak jakési váhy), v nichž mají připraveny potřebné suroviny i vařič, a jsou tak vždy připraveni utišit hlad (nebo chuť) kolemjdoucích; pokud zrovna nemají svůj „stánek“ rozložený, stačí jen slušně požádat a prodáváč Vám jistě rád vyhoví. Na ulici se najíte levně a chutně, výhodou je, že jídlo se většinou připravuje přímo před Vámi, takže máte možnost do přípravy zasáhnout (pokud se Vám například nebude líbit kvalita nějaké ingredience apod.). Evropan nezvyklý na tento styl stravování zřejmě bude nedůvěřivý k hygienickému zázemí, v němž se jídlo připravuje; je pravda, že na ulici nelze dodržet stoprocentní hygienu, nicméně máte možnost si suroviny pro své jídlo sami vybrat – a když budete trochu všímaví, určitě si pochutnáte i bez následných zažívacích problémů. Ovšem je třeba počítat s tím, že chuť vietnamské kuchyně je těm evropským dosti vzdálena.

Pokud byste chtěli vyzkoušet vietnamské restaurace, rozmyslete si nejdříve, na co vlastně máte chuť. Restaurace jsou totiž hodně úzce specializované – někde se podávají jen nudle, někde jen palačinky, jinde zas jen rýže. Jídelní lístek, který zahrnuje vše – od předkrmu, přes polévku a hlavní jídlo až po dezert najdete vesměs jen ve větších a dražších restauracích. Vietnamci chodí do restaurací jíst velmi často – většinou se s nimi potkáte spíše v pouličních restauracích (a stáncích), které jsou rozloženy přímo na chodníku a hosté sedí na malých, umělohmotných židlích. V restauracích, které odpovídají evropské představě o takovémto zařízení, jedí většinou pouze bohatší

Vietnamci, je tu totiž relativně draho – platí se tu spíš za komfort a kulturu stravování než za jídlo samotné, protože ve Vietnamu neplatí pravidlo, že čím levnější pokrm, tím horší a naopak. Doporučujeme Vám, abyste ve Vietnamu nezapomněli navštívit rovněž čínskou a francouzskou restauraci, neboť obě kuchyně tvoří nedílnou součást vietnamského kulinářského umění.

Bezlepkové rýžové koláčky



Autor: Zauberin

toprecepty.cz

Suroviny:

120g rýžové mouky

1vejce

100g vlašských nebo jiných ořechů

90g cukru moučka nebo medu (nebo půl napůl)

1 lžička bio kypřicího prášku

Postup přípravy receptu

Ořechy rozmixujeme na pastu (mixujeme, dokud nepustí olej a nevytvoří hustotu, jako burákové máslo). Dáme do větší misky, přidáme vejce, cukr nebo med, a kypřicí prášek rozmíchaný v rýžové mouce. Vytvoříme těsto, husté asi jako na linecké. Tvoříme kuličky, které obalujeme v mouce (aby se nelepily), rozpláceme na placičky a dáme na pečící papír na plech. Vidličkou můžeme udělat na povrchu dírký. Pečeme ve vyhřáté troubě na 170°C asi 10 min, podle druhu trouby. Vydrží i několik dní.